

Tele nepije? Přinutíte je

Správný odchov telat je tématem, kterým se zabývá každý chovatel dojeného skotu. Pouze když se na farmě zajistí optimální podmínky pro odchov nejmladší kategorie skotu, může být její provoz rentabilní. Mezi tyto podmínky patří nejen odpovídající ustájení, ale také ošetřování, a to ihned po narození. Zhruba 75 procent ztrát telat v prvním roce života totiž nastává během prvního měsíce věku telete, v období mléčné výživy.

Jana Velechovská

Tématu efektivního odchovu telat se věnovala i série seminářů pořádaných krmivářskou společností VVS Verměřovice.

Kolostrální imunita

S prvním příspěvkem na konferenci vystoupil MVDr. Tomáš Haloun, který se ve své praxi veterinárního lékaře setkává mimo jiné s problematikou odchovu telat.

Podle jeho názoru je prvním kritickým momentem v životě telete mlezivová výživa, respektive včasné a správné podání ko-

■ Klíčové informace

- Prvním krizovým momentem v životě telete je správné vytvoření kolostrální imunity.
- Chovatel musí dbát také na správné ošetření pupku.
- Při zkrmování mléčné náhražky nehrozí riziko reziduí antibiotik.
- Mléčná náhražka však musí být kvalitní, s dostatečným obsahem živočišných bílkovin.

nosti. Já doporučuji podat čtyři litry kvalitního kolostra do dvou hodin po porodu a dále 10 % tělesné hmotnosti do 24 hodin. Pokud tele nechce pít, pak není jiná možnost, než použít drenčování. Má svoje výhody (zajištění

způsoby. Jedním z nich je jednoduchá radiální imunodifuze (obsah IgG by měl být vyšší než 15 g/l). Dále přednášející zmínil složitější metody, jako je precipitační nebo zákalový test se síranem zinečnatým či glutaraldehydový test. Nejjednodušší je ale podle něj stanovení celkové bílkoviny. Pokud je vyšší než 55 gramů na litr, jedná se o kvalitní kolostrum, pasivní transfer protilátek je dostatečný a riziko onemocnění je sniženo. Je-li v rozmezí 50 až 54,9 g/l, je transfer pouze částečný a pravděpodobnost onemocnění telete je vyšší. Při poklesu pod hranici 50 g/l je obsah imunoglobulinů nízký stejně jako získaná imunita mláděte. Obsah na úrovni 35 gramů znamená napojené tele. „Podle mého názoru se dá finanční motivací ošetřovatelů na tomto ukazateli obsah celkové bílkoviny v krvi telete zvýšit na potřebnou míru,“ uvedl Tomáš Haloun.

Dezinfekce pupku

Tento úkon patří podle řečníka mezi další krizové momenty v životě mláděte. Ošetření pupku by mělo probíhat bez zbytečných odkladů. „Podle mého názoru se k tomuto účelu nejlépe hodí preparáty na bázi jódu. V praxi se využívají v podstatě dva postupy, jedním z nich je namáčení pupku v dezinfekčním roztoku. To ale

předpokládá jeho častou výměnu a vyčištění příslušné nádoby. Proto se mi zdá lepší používání sprejů, u kterých tato povinnost odpadá,“ poradil chovatelům veterinář.

Mléčná náhražka

Na problematiku zkrmování mléka nebo mléčné náhražky existují různé názory. „Ve většině případů preferuji použití kvalitní mléčné náhražky před tzv.

inzerce

STÁJOVÁ TECHNIKA

PRASATA, DRŮBEŽ, SKOT, RYBY, KEJDA, SKLADY OBILÍ

AGRICO, s. r. o.
CZ - 379 01 Třeboň, tel. +420 384 704 111
www.agrico.cz

hražce minimum nemléčného proteinu.

Podíl hrubé vlákniny by u kvalitních mléčných náhražek neměl přesáhnout 0,5 %, optimální je do 0,2 procenta.

Důležité je i ředění náhražek. Podle platných norem NRC potřebuje novorozené tele 1 kg su-

pelnou úpravu, konkrétně zahřátí na 60,5 °C po dobu 30 minut.

Dehydratace telat

Odvodnění telat je závažná otázka, kterou by podle řečníka chovatel neměl podceňovat. Je potřeba provádět pravidelné kontroly stavu mláďat, která jsou v období krátce po narození vnímavá na rozmanitá střevní onemocnění končící dehydratací. „Pokud tele trpí dehydratací na úrovni pěti procent, je jeho stav stále dobrý. Při šestiprocentním až osmiprocentním úbytku vody v organismu pozorujeme sníženou elasticitu kůže a při 12% dehydrataci nastává ulehnutí, kóma a následně úhyn,“ sdělil řečník.

Rehydratační roztoky, které chovatel teletí podává, jsou v podstatě dvojího typu. Buď jsou to přípravky silně alkalizující prostředí trávicího traktu, které obsahují bikarbonát a neměly by se podávat s mlékem – v tomto případě Haloun doporučil časový odstup nejméně čtyři hodiny. Druhá skupina představuje přípravky nealkalizující prostředí trávicího traktu, jež obsahují prekurzory bikarbonátu (acetát, citronany, laktát) a mohou se podávat s mlékem. Tento typ řečník preferuje – myslí si, že mléko by se telet jako významný zdroj živin vysazovat nemělo.

Optimální schéma vyvinuté pracovníky univerzity v Giessenu vypadá následovně: v 10, 16 a 22 hodin podání 1 až 2 litrů rehydratačního roztoku, ve 12 a 19 hodin zkrmení 1,5 až 2 litrů mléka nebo náhražky.

(Pokračování na str. 33)

MVDr. Tomáš Haloun

Dr. Jan Druyts

lostra. „Musíme si uvědomit, že tele se díky typu placenty rodí s nulovým obsahem protilátek. Jediným zdrojem v prvních fázích života je mlezivo. To se musí podat co nejdříve, v odpovídající mikrobiologické kvalitě a v dostatečném množství. Tele by mělo přijmout během 2 až 3 hodin 1,5 až 2 litry mleziva, během 6–8 hodin 5 % tělesné hmotnosti a během 24 hodin 10 % tělesné hmot-

nost. „Musíme si uvědomit, že tele se díky typu placenty rodí s nulovým obsahem protilátek. Jediným zdrojem v prvních fázích života je mlezivo. To se musí podat co nejdříve, v odpovídající mikrobiologické kvalitě a v dostatečném množství. Tele by mělo přijmout během 2 až 3 hodin 1,5 až 2 litry mleziva, během 6–8 hodin 5 % tělesné hmotnosti a během 24 hodin 10 % tělesné hmot-

nost. „Musíme si uvědomit, že tele se díky typu placenty rodí s nulovým obsahem protilátek. Jediným zdrojem v prvních fázích života je mlezivo. To se musí podat co nejdříve, v odpovídající mikrobiologické kvalitě a v dostatečném množství. Tele by mělo přijmout během 2 až 3 hodin 1,5 až 2 litry mleziva, během 6–8 hodin 5 % tělesné hmotnosti a během 24 hodin 10 % tělesné hmot-

nost. „Musíme si uvědomit, že tele se díky typu placenty rodí s nulovým obsahem protilátek. Jediným zdrojem v prvních fázích života je mlezivo. To se musí podat co nejdříve, v odpovídající mikrobiologické kvalitě a v dostatečném množství. Tele by mělo přijmout během 2 až 3 hodin 1,5 až 2 litry mleziva, během 6–8 hodin 5 % tělesné hmotnosti a během 24 hodin 10 % tělesné hmot-

Největší ztráty telat nastávají v období mléčné výživy

Foto Jana Velechovská

odpadním mlékem. Ale pozor, tato náhražka musí být opravdu kvalitní, tzn. že musí mít optimální obsah živočišných bílkovin. Podle platné legislativy se totiž jako mléčná krmná náhražka může označit i ta, která obsahuje až 50 % nemléčných složek. Určitým vodítkem může být hladina popelovin, pokud je do 8,5 %, potom je v mléčné ná-

šiny na den. Pokud například dostane ráno i večer tři až čtyři litry nápoje o rozdílné koncentraci (1 : 11 a 1 : 7), může rozdíl přijaté sušiny činit až půl kilogramu (0,5 kg versus 1 kg).

Zkrmování odpadního mléka považují za rizikové především z hlediska reziduí antibiotik. Pokud se pro něj přesto chovatel rozhodne, doporučuji mu jeho te-

Tele nepije? ...

(Dokončení ze str. 32)

„Nesmí se však zanedbávat ani hygiena prostředí, se kterým se tele v prvních okamžicích svého života setká. Velmi často se totiž infikuje v porodně nebo ještě dříve, v porodních cestách matky. Zde podle mého názoru pomáhá vakcinace březích krav a tolikrát opakovaná pravidelná dezinfekce stájového prostředí,“ uzavřel MVDr. Tomáš Haloun.

Efektivní výživa telat

Jako další vystoupil se svým příspěvkem Dr. Jan Druyts ze společnosti Nukamel. Podle je-

ho slov nemá cenu chovat telata a nevyužít plně jejich genetický potenciál. „Je nutná rovnováha mezi výškou, hmotností a tělesným rámcem jaloviček. Chovatel musí jalovice krmit tak, aby neztloustly a jako dojnice poskytovaly maximální množství mléka. Pomáhá k tomu i stanovení cílového termínu pro první otelení, já doporučuji 24 měsíců,“ konstatoval Druyts.

I tento odborník dále zvýdvihнул důležitost kolostrální výživy, kterou na závěr shrnul slovy: „Když tele nechce pít, přinuťte je!“

Dálke se Jan Druyts věnoval tématu zkrmování mléka a mléčných náhražek. Podle jeho názoru je využívání nativního mléka spojeno s riziky přenosu onemocnění, která mohou tele poškodit. „Bál bych se chorob jako paratuberkulóza, salmonelóza nebo *Mycoplasma bovis*,“ sdělil přednášející.

V této souvislosti doporučil chovatelům MKS Multimilk, která je založena na syrovátce. „Nabízí optimální vyváženost živin a složky podporující zdraví. Stimuluje příjem pevného krmiiva a zdravý rozvoj bacheru,“ konstatoval Dr. Druyts.

Podle jeho slov je směs výjimečná využitím sprejově chlazeného tuku, což zvyšuje jeho rozpustnost, zlepšuje strukturu

škrobu a disperzi sušeného mléka ve vodě.

Kromě toho obsahuje Multimilk Emulsizym, tedy mastné kyseliny se středně dlouhým řetězcem (kokosový olej), které vykazují antibakteriální účinek. Výhodou je i rozdílná receptura pro zimní a letní období.

Multimilk podle jeho slov nabízí vhodný poměr protein : energie, což funguje jako prevence ztloustnutí, zároveň umožňuje dosažení cílového přírůstku 800 g/den v průměru. Výsledkem jsou zdravá, méně průjemující telata a stimulace příjmu koncentráta. „Při zkrmování této směsi tak chovatel plně využije genetický potenciál zvířete,“ uzavřel Dr. Druyts. ■

22. – 25. 8. 2013

Nitra

■ AGROKOMPLEX
■ VÝSTAVNÍCTVO
■ NITRA

WWW.AGROKOMPLEX.SK